

Архітектурні особливості Львова

Архітектура середньовічного Львова

- Суттєво відрізнялася від сучасної за своїми канонами, особливостями і нюансами. Найбільше цінувався талант компактно розмістити на невеликій площі зручні приміщення. Про кілька цікавих тонкощів цієї давньої професії і їх практичного застосування розкажемо сьогодні.

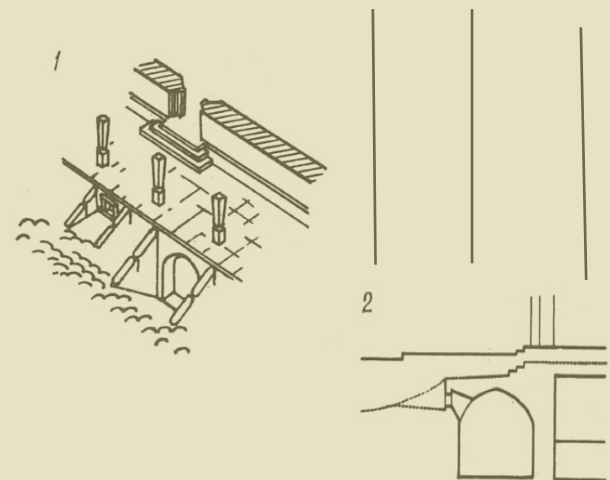
-
- Саме на Площі Ринок та сусідніх з нею вулицях (що не характерно для жодного українського міста) збережений ансамбль середньовічної житлової забудови. Так колись житлове середовище складалося з окремих ланок – тривіконних міщанських кам'яниць. Їхня однаковість була зумовлена середньовічним будівельним законодавством. Між сусідніми ділянками існували кам'яні

межові стіни. В міській книзі 1383 року згадується, що була введена спеціальна постанова, яка регулювала взаємовідносини між сусідами при зведенні «граничних мурів». Підвальні приміщення зі стрілчастими склепіннями в будинках на Площі Ринок 7, 8 і 41 свідчать про зразки європейського домобудування XIII-XV ст.

Особливість архітектурно-планувальних робіт

- В будинках на Ринку були виступаючі за лінію фасадів підвальні приміщення, так звані передпоріжжя.

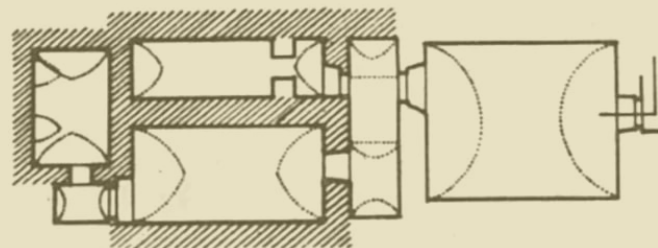

Реконструкція передпоріжжя:

- 1 — загальний вигляд;
2 — поздовжній розріз;
3 — план підвалу
будинку № 7 на пл. Ринок

Такі передпоріжжя вціліли в 26-ти будинках. Вони полегшували завантаження підвалів товарами. Готична кладка збереглась в будинках № 7 та № 9. До 1527 року на них розміщувалися відкриті дерев'яні галереї і навіси, однак після пожежі будівництво їх було заборонено.

3

Кронштейн
з зображенням
вусатого лицаря

В епоху Ренесансу і барокко

- У Львові остаточно сформувалася об'ємно-планувальна структура житлових будинків. Типовий будинок XVI-XVIII ст – розташований на ділянці довжиною 43м, шириною 8-10м, що належав одній сім'ї, але деякі його приміщення здавалися «комірникам» і «челядникам». Спершу йшов головний корпус, потім двір з флігелем. На подвір'ї кріпилися галереї-балкони, які з'єднували головний будинок і флігель. Опірні кронштейни під балконами досить часто оформляли художнім різьбленням. Наприклад, оригінальний кронштейн з зображенням вусатого лицаря зберігся у дворі будинку №16 на вулиці Лесі Українки. В деяких кам'яницях головний будинок і флігель з'єднувалися за допомогою аркад.

Будинок Корнякта Двір з арками

Реставрація початку XX

Будинки

- Мурувалися з каменю і випаленої цегли. На верхніх поверхах з вулиці і з двору було по дві кімнати. Світлицю обставляли меблями, прикрашали килимами та картинами. Перший поверх зазвичай мав господарське призначення, там розміщувалися купецькі крамниці, склади товарів, майстерні ремісників. Іноді широкі сіни на першому поверсі займали всю глибину будинку і правили за проїзд у двір. Наприклад, в будинках на Площі Ринок, 18, Вірменській, 25, Сербській, 3.

- Також, інколи траплялися фасади будинків окрім тривіконних ще й чотиривіконні та двовіконні (наприклад - вулиця Староєврейська, 50).

Особливість старовинних будівель – асиметричне розміщення вікон.

За часів феодалізму

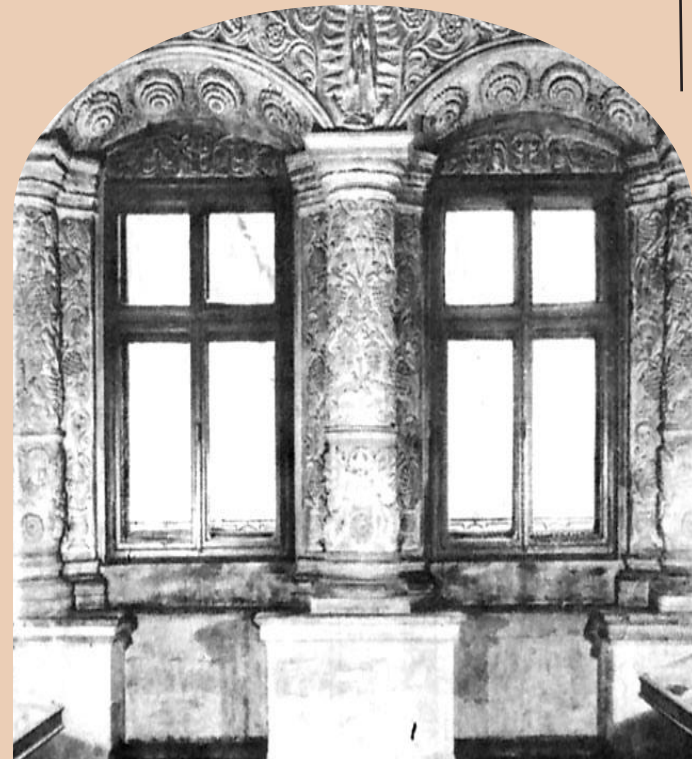
- За часів феодалізму через відсутність матеріальних засобів не було можливості зносити старі будівлі, тому колишні стіни ставали в нагоді при ремонтах та перебудовах.

По фрагментах готичних фасадів (на Руській, 2, Площі Ринок, 16, 45) можна зрозуміти, що житлові будинки XV-початку XVIст зводилися з червоної великомірної цегли.

Поширювалися портали, оформлені замковими каменями (Площа Ринок 14, 41, Руська, 4, вулиця Староєврейська, 34).

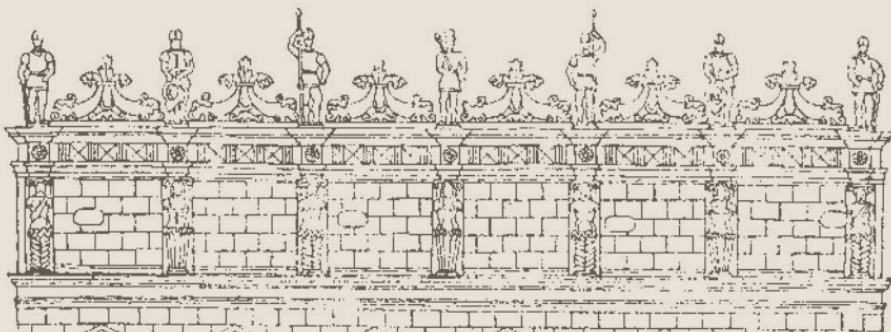
- Вирізняються своєю схожістю до стилю італійського палаццо епохи Відродження три кам'яниці – Чорна кам'яниця, будинок Корнякта і будинок купця А. Массарі на Площі Ринок 4, 6 і 14. Чорна кам'яниця, зокрема, зберегла середньовічне планування і багате оформлення інтер'єрів. Певний надмір архітектурного і скульптурного декору робить цю пам'ятку унікальною.

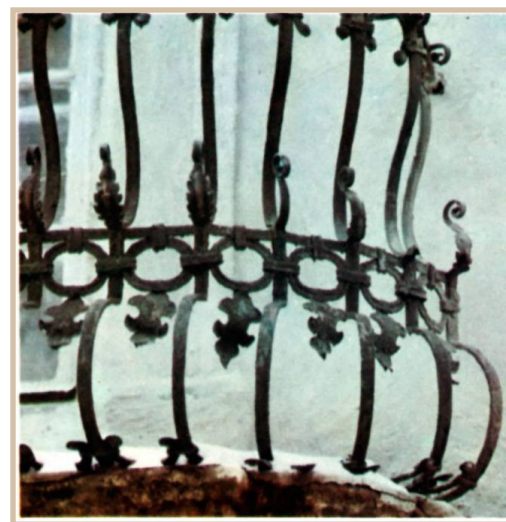
Чорна кам'яниця.
Оформлення вікон у світлиці другого поверху, XVI кінець ст.

Слово «аттик»

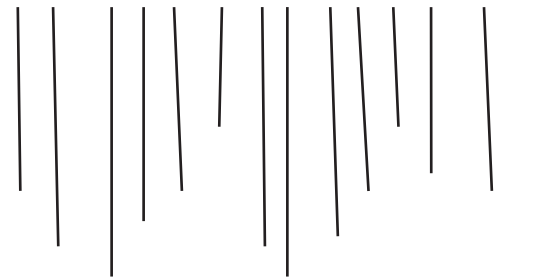
- «Аттик» – стінка над карнизом, походить від грецької мови. Зображення житлових будинків на гравюрі Ф. Парнера (1772р) свідчить про те, що аттики були дуже поширені у Львові і мали не лише естетичне, а й функціональне призначення. Зокрема, вони приховували складчасті дахи з ринвами, захищали дерев'яні конструкції покриттів сусідніх будівель у випадку пожежі. Цікавий факт, що К. Корнякт мав грецьке походження.

Новий архітектурний елемент

- В XVIIIст новим архітектурним мотивом стають балкони з майстерно виконаними, детальними, металевими решітками (наприклад, на Вірменській, 17) та різноманітно оформленими опорними елементами, що підкреслюють вишуканість будівлі та додають романтичності міським вулицям.

Скульптурна пластика

- На зарвешення не можна не сказати про скульптурну пластику будинків, яка має не лише декоративне, а й метафоричне значення, хоча до кінця не розгадане. Зі здогадок: крилатий лев на Площі Ринок, 14, що тримає розгорнуту книгу з присвятою покровителю Венеції, вочевидь символізує торгівельні зв'язки з Італією. Дельфіни на Площі Ринок 2 і 6 символізують заморську торгівлю. За допомогою скульптур часто розпізнавали будинки. На вулиці Галицькій, наприклад, будинки мали свої назви такі як «під оленем» чи «під лебедем».